

2. שאלת המחקר

בכדי לבחון את הקשר שבין אוטומטיזציה של הקריאה לבין ידע לשוני התרכזתי בתחום הפועל, וזאת מכיוון שהמשפט מאורגן תחבירית וסמנטית סביב הפועל (רובינשטיין, 1971, 1978, 1981). אם יש פענוח נכון של הפועל, אז יש ראייה נכונה וברורה של המבנה התחבירי והסמנטי של המשפט כולו. לקחתי כנקודת מוצא את המבנה המורפולוגי של הפעלים, כלומר את מערכת הבניינים, וזאת מהטעמים הבאים (סיון, 1977; שטרן, 1994; ששון, 1976):

- א. מדובר במערכת סגורה – שבעה בניינים בלבד.
- ב. לכל בניין יש מאפיינים מורפולוגיים ייחודיים.
- ג. ישנם בניינים המופיעים בדרך כלל במבנים תחביריים מסוימים.
- ד. לכל בניין יש מספר מוגבל של הוראות סמנטיות.
- ה. ישנם יחסים סמנטיים מוגדרים בין חלק מהבניינים (כגון פעיל/סביל, גרימה/מצב וכו').

שאלות המחקר שהדריכו את ביצוע העבודה הנוכחית היו:

1. האם קוראים לקויי קריאה שונים מקוראים מיומנים בהפעלת ידע לשוני (תחבירי, סמנטי ומורפולוגי) בעת פענוח פועל הנתון בהקשר?
2. במידה שהתשובה לשאלה 1 תימצא חיובית – האם השוני בהפעלת ידע לשוני הוא תוצאה של מיומנות פענוח נמוכה או אחד מגורמיה?

השוני בין לקויי קריאה לקוראים תקינים יכול להתבטא בשני אופנים:

- א. מבחינה כמותית – לקויי קריאה מפעילים ידע לשוני באופן פחות טוב מזה של קוראים תקינים. שוני זה יתבטא בכמות שגיאות רבה יותר אצל לקויי קריאה.
- ב. מבחינת הטיב – לקויי קריאה מפעילים ידע לשוני באופן אחר מזה של קוראים תקינים. דבר זה יתבטא בדגם שונה של שגיאות בין הקבוצות השונות.